

Uw pensioen gaat groen

Europa voert de druk op grote beleggers op om groener te beleggen. Maar voor activisten die al enkele jaren een ethisch en duurzaam pensioenfonds in eigen land proberen te lanceren, gaat Europa niet ver genoeg. *Ilse De Witte*

Vanaf januari moeten alle Europese pensioenfondsden expliciteren hoe hun beleggingsbeleid rekening houdt met de ESG-factoren. De afkorting ESG staat in de beleggingswereld voor *environmental, social en corporate governance* (milieu, maatschappij en goed bestuur). "Dat wil zeggen dat elk pensioenfonds een duurzaam beleggingsbeleid moet uitstippelen. Je

nieuwbare energie en het energie-efficiënt maken van gebouwen om de klimaatdoelstellingen te halen. Als het om miljarden gaat, kom je automatisch uit bij beleggers met diepe zakken.

"Het is nodig dat Europa de pensioenfondsden en de verzekeraars die ons aanvullend pensioen beheren in die richting duwt. Ik heb onderhand door dat ze dat niet uit eigen beweging doen. Pensioenfondsden en verzeke-

derde pijler van het individuele pensioensparen.

De Bonte begon haar queeste omdat ze ontevreden was over wat er gebeurde met de centen die ze samen met andere zelfstandigen opzijzet voor haar pensioen. De Bonte hoopt in de nabije toekomst met de hulp van een partner een ethisch en duurzaam pensioenfonds op de markt te brengen.

Niet goedkoper

De Bonte legt uit dat Europa nu op verschillende fronten druk zet. "Ten eerste moeten vermogensbeheerders, verzekeraars en pensioenfondsden ESG-criteria introduceren in hun beleid en daarover transparant communiceren. Ten tweede wordt op Europees niveau gedefinieerd wat de financiële sector duurzaam mag noemen. Een eenvormige taxonomie is een goede zaak. Alleen spitst de Commissie zich te veel toe op het klimaat en de CO2-uitstoot. Bedrijven kunnen ook op andere manieren een negatieve impact hebben op het

"Duurzame fondsen halen op lange termijn dezelfde, en soms zelfs betere rendementen dan andere fondsen" -GABRIEL BERNARDINO, EIOPA

kunt het niet maken met die factoren geen rekening te houden", zegt Bernard Caroyez, hoofd beleggingen bij Pensio B, het pensioenfonds van de Bouwunie.

Daarnaast werkt de Europese Commissie aan maatregelen om zowel banken, vermogensbeheerders, verzekeraars als pensioenfondsden richting groene beleggingen te duwen. De Commissie schat dat we in de Europese Unie elk jaar minstens 170 miljard euro meer moeten investeren in her-

raars waren tot nu nauwelijks bezig met duurzaamheid. In de banksector hebben meer spelers een duurzaam aanbod", zegt Anneleen De Bonte. De Bonte is huisarts van opleiding, maar ze ijvert met de steun van Fairfin al bijna drie jaar voor een ethisch, duurzaam, rendabel en veilig pensioenfonds voor zelfstandigen in België. Het gaat voor alle duidelijkheid om het aanvullend pensioen of de tweede pijler van het pensioen. Die staat naast de eerste pijler of het wettelijke pensioen en de

DUURZAAM BELEGGEN
"Pensioenfondsden en verzekeraars waren tot nu nauwelijks bezig met duurzaamheid."

“Bedrijven kunnen ook op andere manieren een negatieve impact hebben op het milieu dan met de CO2-uitstoot”

-ANNELEEN DE BONTE

milieu. Er zou ook aandacht voor de S en de G uit ESG moeten zijn.”

Er was lang sprake dat het voor grote beleggers ook goedkoper zou worden groene activa aan te houden. Maar die maatregel haalde het niet. Gabriel Bernardino, de voorzitter van de Europese toezichthouder EIOPA die onlangs in Brussel uitleg gaf aan de Belgische pensioenfondsen, is “geen voorstander” van lagere kapitaalbuffers voor duurzame beleggingen. De buffers dienen om tegenslagen op te vangen. Hoe risicovoller de activa in de portefeuille zijn, hoe groter de buffer die ertegenover moet staan.

Bruine investeringen

EIOPA ontwikkelt de stresstesten die de Europese pensioenfondsen in 2019 moeten ondergaan. “Voor het eerst gaan we testen welke impact de risico’s die verband houden met de klimaatverandering kunnen hebben op de portefeuilles. We gaan op zoek naar *brown of stranded assets*”, legde Bernardino uit.

Stranded assets zijn activa die niet veel meer opbrengen als de regels of de economische of de fysieke omstandigheden veranderen. Het voorbeeld dat vaak wordt gegeven, zijn reserves van fossiele brandstoffen die door de transitie naar een schonere maatschappij met minder CO2-uitstoot waardeloos dreigen te worden. Een investering wordt *brown* genoemd als ze te maken heeft met steenkool, olie en gas.

Bernardino vindt het een goed risico-beheer bepaalde bedrijven of sectoren

uit te sluiten. “Duurzame fondsen halen op lange termijn dezelfde, en soms zelfs betere rendementen dan andere fondsen”, voegde hij eraan toe.

De grote beleggers hebben volgens de Commissie ook duurzame referentie-indexen nodig. Ze meten zich jaar na jaar met aandelen-indexen waar bijvoorbeeld oliemajors in zitten. Het kan weleens voorkomen dat de fondsen zonder olieproducenten een of meer jaren slechter presteren dan de indexen met olieproducenten. Dat is vervelend voor de beheerders.

Dokters en zorgverstrekkers

Amonis, het pensioenfonds van dokters en andere zorgverstrekkers, stelde eind vorig jaar al zijn duurzaam beleggingsbeleid op punt. “Ik moet het Amonis nageven. Het is een van de eerste pensioenfondsen in België dat werk heeft gemaakt van een duurzaam beleggingsbeleid. Al vind ik persoonlijk dat het beleid nog te lauw is”, reageert Anneleen De Bonte. Zij is aangesloten bij Amonis, maar zou liever zien dat al haar pensioencenten richting duurzame en ethische beleggingen gaan.

Tom Mergaerts, de CEO van Amonis, legt uit. “Onze visie is dat je het beste de dialoog met bedrijven aangaat om ze aan te sporen zich beter te gedragen. We sluiten slechts een beperkt aantal bedrijven uit, bijvoorbeeld op basis van het product dat ze maken. Dan hebben we het over producenten van tabak en controversiële of nucleaire wapens.” Op verzoek van zijn leden, die in de ge-

zondheidssector werken, sloot Amonis tabak vanaf het begin uit. Beleggingen in wapens zoals clustermunitie zijn bij wet verboden.

“Daarnaast sluiten we uit op basis van het productieproces”, vervolgt Mergaerts. “We willen niet investeren in bedrijven die directe en onomkeerbare schade toebrengen aan het milieu, die testen uitvoeren op dieren, behalve om medische redenen, of in bedrijven waarvan het productieproces voor meer dan 30 procent draait op fossiele brandstoffen.” De Bonte voegt de bedenking toe dat producenten van fossiele brandstoffen zoals uitbaters van steenkoolmijnen dus niet expliciet uitgesloten zijn.

Ten slotte sluit Amonis een aantal bedrijven uit op basis van gedrag. “We willen ook geen bedrijven in de portefeuille die zich niet houden aan de tien principes van de Verenigde Naties, waar bijvoorbeeld respect voor de mensenrechten in vervat zitten.” De Bonte voegt eraan toe dat de duurzaamheidsprincipes van Amonis in de bankenwereld al vrijwel de standaard zijn, maar in de wereld van de pensioenfondsen en de verzekeraars zijn ze best wel baanbrekend.

Niet minder rendabel

Het duurzame beleid vindt bij Amonis stapsgewijs ingang. Het pensioenfonds besteedt het vermogensbeheer uit en sluit daarvoor contracten af met externe beheerders. Wanneer zo’n contract met een externe beheerder afloopt of hernieuwd wordt, voegt Amonis duurzaamheidscriteria toe aan het lijstje met vereisten voor de beheerders. Vandaag zijn in vier van de elf portefeuilles ESG-criteria uitgerold.

Ook het KBC-Pensioenfonds besliste eind vorig jaar de overstap te maken naar meer duurzaam beleggen. Details over dat beleid konden we niet terugvinden, maar KBC heeft op groepsniveau beleggingen in fossiele brandstoffen afgezworen. Ook CEO Johan Thijs benadrukte onlangs in een speech dat de mythe dat duurzaam beleggen minder opbrengt, ontkracht is. Studies hebben aangetoond dat de rendementen van duurzame fondsen op lange termijn niet afwijken. ☺